

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบึงกาฬ ของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบึงกาฬ ของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัด บึงกาฬ ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกตามเพศ พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 เพศชาย จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50

1.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมา มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 ถัดมา มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75 มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12 มีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และมีอายุไม่เกิน 20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 2

1.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 รองลงมา ประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 ถัดมา มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17 ปวช./ปวส./อนุปริญญา จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 ปริญญาตรี จำนวน 19 คิดเป็นร้อยละ 4.75 และ ปริญญาโท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

1.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 ถัดมา มีอาชีพลูกจ้างของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 มีอาชีพแม่บ้าน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 และมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

1.5 จำแนกตามรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75 รองลงมา มีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ถัดมา มีรายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.75 มีรายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7 มีรายได้ 25,001-30,000 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 มีรายได้เกิน 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 และมีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50

2. พฤติกรรมการรับฟังรายการของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัด บึงกาฬ มีดังนี้ ด้านความถี่ในการรับฟังรายการ (วันต่อสัปดาห์) ($\bar{X} = 4.59$) อยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมา ด้านลักษณะการรับฟังรายการเพื่อประโยชน์ ($\bar{X} = 2.17$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด และ ด้านช่วงเวลาการรับฟังรายการ (จำนวนช่วงต่อวัน) ($\bar{X} = 1.95$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ระดับของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุ ของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ดังนี้ ความพึงพอใจด้านสัญญาณเสียงออกอากาศ ($\bar{X} = 4.44$) ความพึงพอใจด้านช่วงเวลาออกอากาศและความยาวของรายการ ($\bar{X} = 4.21$) ความพึงพอใจด้านเนื้อหารายการ ($\bar{X} = 4.21$) ความพึงพอใจด้านผู้จัดรายการ ($\bar{X} = 4.12$) ความพึงพอใจด้านรูปแบบรายการ ($\bar{X} = 4.00$) ความต้องการรับฟังรายการ ($\bar{X} = 3.91$) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ($\bar{X} = 3.10$) ด้านการใช้ช่องทางการรับสื่อ ($\bar{X} = 1.93$) ด้านกิจกรรมที่ผู้ฟังมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 1.17$)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุ ของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

4.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ เมื่อนำค่าคะแนนของตัวแปรอิสระหรือปัจจัยในการทำนายทั้งหมด 14 ตัว และตัวแปรตาม (ด้านความถี่ในการรับฟังรายการ) มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพหุคูณถดถอยเชิงเส้นพบว่า มีเพียง 3 ตัวเท่านั้นที่สามารถร่วมกันทำนายความถี่ในการรับฟังรายการได้ร้อยละ 16.00 ($R^2 = 0.16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งตัวแปร ดังกล่าว เมื่อนำมาเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) แล้วพบว่า ความพึงพอใจด้านรูปแบบรายการ เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายหรืออธิบายความแปรปรวนของคะแนนความถี่ในการรับฟังรายการ ได้สูงสุด รองลงมาคือ ความพึงพอใจด้านช่วงเวลาออกอากาศและความยาวของรายการ และ ความพึงพอใจด้านผู้จัดรายการ ตามลำดับ

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรับฟังรายการวิทยุของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ เมื่อนำค่าคะแนนของตัวแปรอิสระหรือปัจจัยในการทำนายทั้งหมด 14 ตัว และตัวแปรตาม (ด้านช่วงระยะเวลาในการรับฟังรายการ) มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพหุคูณถดถอยเชิงเส้น พบว่า มีเพียง 4 ตัวเท่านั้นที่สามารถร่วมกันทำนายช่วงระยะเวลาในการรับฟังรายการ ได้ร้อยละ 19.00 ($R^2=0.19$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตัวแปรดังกล่าว เมื่อนำมาเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) แล้วพบว่า ความพึงพอใจด้านช่วงเวลา ออกอากาศและความยาวของรายการ เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายหรืออธิบายความแปรปรวนของคะแนนช่วงระยะเวลาในการรับฟังรายการ ได้สูงสุด รองลงมาคือ ความพึงพอใจด้านผู้จัดรายการ ความพึงพอใจด้านรูปแบบรายการ และ ความพึงพอใจด้านเนื้อหารายการ ตามลำดับ

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรับฟังรายการวิทยุของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ เมื่อนำค่าคะแนนของตัวแปรอิสระหรือปัจจัยในการทำนายทั้งหมด 14 ตัว และตัวแปรตาม (ด้านลักษณะการรับฟังรายการ) มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพหุคูณถดถอยเชิงเส้น พบว่า มีเพียง 3 ตัวเท่านั้นที่สามารถร่วมกันทำนายช่วงระยะเวลาในการรับฟังรายการ ได้ร้อยละ 17.00 ($R^2=0.17$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตัวแปรดังกล่าว เมื่อนำมาเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) แล้วพบว่า ความพึงพอใจด้านสัญญาณเสียงออกอากาศ เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายหรืออธิบายความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการรับฟังรายการ ได้สูงสุด รองลงมาคือ ความพึงพอใจด้านช่วงเวลาออกอากาศและความยาวของรายการ และ ความพึงพอใจด้านรูปแบบรายการ ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรับฟังรายการวิทยุ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบึงกาฬ ของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ ในครั้งนี้มีประเด็นที่สำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมกรับฟังรายการวิทยุ ผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ มีความถี่ในการรับฟังรายการวิทยุอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ฟังสามารถเลือกรับสื่อได้หลายประเภทตามความต้องการของแต่ละคน และในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬและจังหวัดใกล้เคียงมีวิทยุชุมชนเป็นจำนวนมาก สามารถหมุนคลื่นไปรับฟังรายการ ที่ตนเองชื่นชอบได้ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า

1.1 พฤติกรรมการรับฟังรายการในด้านลักษณะการรับฟังรายการเพื่อประโยชน์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนผู้รับฟังรายการส่วนมาก มีอาชีพเกษตรกร
แต่ละวันต้องทำมาหากิน ไม่ค่อยสนใจพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่น จึงคิดว่านำไปใช้ประโยชน์
ได้น้อย จึงต้องการรับฟังรายการประเภทบันเทิง เพื่อความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียดในขณะ
ทำงานและหลังเลิกงานเท่านั้น

1.2 พฤติกรรมการรับฟังด้านช่วงเวลาการรับฟังรายการ (จำนวนช่วงต่อวัน)
อยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุ ผู้ฟังชื่นชอบรายการ
อะไรก็จะเปิดรับฟังเฉพาะรายการนั้น

1.3 พฤติกรรมการรับฟังรายการมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านคุณลักษณะของ
ประชากรและปัจจัยจูงใจในการรับฟังรายการในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะว่าการรับฟังรายการวิทยุเป็นการใช้สื่อประสาทในการตอบสนองต่อสัญญาณเสียงที่ส่งออก
มา แล้วนำไปประมวลผลการรับรู้ภายในระบบสมองของแต่ละบุคคล เป็นไปตามทฤษฎี SMCR
ของเดวิด เค เบอร์โล และทฤษฎีกระบวนการสื่อสารของ แชนนันและวีเวอร์ ที่กล่าวไว้ว่า การ
ดำเนินกระบวนการสื่อสารจะเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 4 ปัจจัยคือ ผู้ส่งสาร (source)
สาร (message) ช่องทาง (channel) และผู้รับสาร (receiver) โดยที่ ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะต้องมี
ทัศนคติ มีความรู้ มีพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกัน ผู้ส่งสารกับผู้รับสารจะต้อง
เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารร่วมกันได้ และช่องทางการสื่อสารต้องหลากหลาย ถูกต้อง ชัดเจน ไม่ถูก
รบกวน โดยเฉพาะสื่อวิทยุกระจายเสียงจะต้องไม่มีการรบกวนของสัญญาณเสียงจากคลื่นสัญญาณ
อื่นด้วย นอกจากนี้พฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุอาจเกิดจากความต้องการได้รับประโยชน์จาก
การรับฟังรายการหรือเป็นความชื่นชอบส่วนตัวของแต่ละบุคคลที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างด้านเพศ
อายุ การศึกษา อาชีพรายได้ ทัศนคติ ระบบสังคมและวัฒนธรรมด้วย

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของปีฐญา เรื่องเรียงกุลฤทธิ (2546) เรื่อง
พฤติกรรมการรับฟัง รายการวิทยุชุมชนคน โคราช สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด
นครราชสีมา และฉัตรเฉลิม หัตถกรรม (2555 : 18) เรื่อง ผลการสำรวจการรับฟังรายการวิทยุของ
คน โคราช ที่พบว่าพฤติกรรมการรับฟังรายการมีความสัมพันธ์กับปัจจัยจูงใจในการรับฟังรายการ
อยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยด้านการใช้ช่องทางการรับสื่อ กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ
ความต้องการรับฟังรายการ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ความพึงพอใจด้านรูปแบบ
ของรายการ ความพึงพอใจด้านเนื้อหารายการ ความพึงพอใจด้านผู้จัดรายการ ความ พึงพอใจด้าน
ช่วงเวลาออกอากาศ และความพึงพอใจด้านสัญญาณเสียงออกอากาศ ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับฟัง

รายการวิทยุทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบึงกาฬ ของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับปานกลาง ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้รับฟังรายการส่วนมากเป็นเกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรชาวสวนยาง ต้องออกไปกรีดยางในช่วงเวลา กลางคืน ส่วนเวลากลางวันต้องนอนหลับพักผ่อนร่างกาย จึงไม่มีเวลาและไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงาน นอกจากนี้ผู้รับฟังรายการส่วนมากเป็นเพศหญิงและมีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป และจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น หรือประถมศึกษาตอนปลาย หรือมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ค่อยมีความรู้ ความชำนาญในการใช้สื่อหรือเข้าถึงสื่อต่างๆ ส่งผลให้คะแนนด้านการใช้ช่องทางการรับสื่อและกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการอยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด จึงเป็นตัวจุดคะแนนด้านอื่นๆ ลงมา ส่งผลให้คะแนนระดับความคิดเห็นของผู้ฟังรายการโดยรวมลดลงมาก ซึ่งเป็นอุปสรรคในการสื่อสาร ที่เกิดจากผู้รับสาร ตามแนวคิดของซูปริดี สุวรรณบุรณ์ และเป็นไปตามทฤษฎีการสื่อสารเชิงวงกลมของ ออสกู๊ด และ ชเรมมี ที่กล่าวว่า ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทกัน ไปมาในลักษณะการสื่อสารสองทางหรือการสื่อสารในลักษณะที่ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารจะวนเวียนเปลี่ยนแปลงบทบาทกัน ไปมาในลักษณะเชิงวงกลม หากผู้รับสารไม่มีปฏิริยาย้อนกลับหรือการสื่อสารสองทาง การสื่อสารก็ไม่เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ทิวาลันต์ พลเยี่ยม (2548) เรื่อง พฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงชุมชน และ ฉัตรเฉลิม หัตถกรรม (2555 : 18) เรื่อง ผลการสำรวจการรับฟังรายการวิทยุของคนโคราช ที่พบว่า ปัจจัยซึ่งใจส่งผลต่อพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุของผู้ฟังอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบึงกาฬ ของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ความพึงพอใจด้านเนื้อหารายการ ความพึงพอใจด้านรูปแบบรายการ ความพึงพอใจด้านผู้จัดรายการ และ ความพึงพอใจด้านช่วงเวลาออกอากาศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

3.1 ผู้ฟังมีความแตกต่างกันทั้งเพศ อายุ อาชีพ ตัวอย่างเช่น เพศชายสนใจรูปแบบรายการข่าวหรือสาระความรู้ ส่วนเพศหญิงสนใจรายการบันเทิง อาหาร ความสวยงาม หรือเด็ก เยาวชนชอบผู้จัดรายการที่พูดคุยสนุก สนาน เป็นกันเอง กะทัดรัด เข้าใจง่าย เปิดเพลงสดริง จังหวะเร้าใจ มันๆ คึกคัก ส่วนผู้ใหญ่วัยทำงานหรือสูงอายุ ชื่นชอบผู้จัดรายการที่นำข้อมูลข่าวสารหรือสาระเรื่องราวต่าง ๆ มานำเสนอควบคู่กับเปิดเพลงเก่า จังหวะช้า ๆ หรือ ผู้มีอาชีพเกษตรกรรุ่มยอมสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับด้านการเกษตร ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ราคาดินค้าเกษตร เป็นต้น

3.2 ผู้ฟังมีทัศนคติ วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อที่แตกต่างกัน ทำให้ความสนใจในการเปิดรับข่าวสารหรือตีความหมายข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน หรือมีความต้องการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกัน

3.3 ผู้ฟังใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจที่แตกต่างกัน เช่น การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการลดหรือผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ หรือเพื่อช่วยในการตัดสินใจ หรือนำข้อมูลไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น หรือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นต้น

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ภูมิทัศน์ ไพโรจน์ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการทางวิทยุชุมชนในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา และจากการรับฟังรายการทางวิทยุชุมชนในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา ว่าลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีการรับฟังรายการที่แตกต่างกัน และลักษณะการรับฟังจะแตกต่างกันไป หรือ จักรพงษ์ ชันธุระ ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงชุมชน หรือฉัตรเฉลิม หัตถกรรม ที่ได้สำรวจความคิดเห็นในการรับฟังรายการวิทยุ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการรับฟังรายการวิทยุ ได้แก่ เพลงที่เปิดในรายการ ผู้ดำเนินรายการ เนื้อหารายการ วิธีการนำเสนอรายการ รวมถึงความคมชัดและคุณภาพเสียงในการรับฟัง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบึงกาฬ ควรเพิ่มการใช้ช่องทางการรับสื่อให้หลากหลายมากขึ้น เช่น ส่งข้อความผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (มือถือ) รับฟังวิทยุออนไลน์ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (มือถือ) หรือผ่าน facebook ของหน่วยงาน ฯลฯ และจัดกิจกรรมเชิงรุกไปยังกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ให้มากขึ้น

1.2 ภาครัฐต้องเข้ามาควบคุม กำกับ ดูแลการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนอย่างเป็นระบบ กำหนดกำลังส่งที่เหมาะสม เนื่องจากมีการจัดตั้งวิทยุชุมชนขึ้นอย่างมากมาย เครื่องส่งไม่มีมาตรฐานทางเทคนิคทำให้ส่งคลื่นสัญญาณไปรบกวนคลื่นอื่น ส่งผลให้คลื่นสัญญาณเสียงที่ออกอากาศไม่ชัดเจน

1.3 นักจัดรายการวิทยุทุกคนจะต้องมีบัตรผู้ประกาศหรือบัตรนักจัดรายการวิทยุ จึงจะสามารถมาจัดรายการวิทยุได้ เพื่อเป็นการถ่วงถ่วงนักจัดรายการวิทยุให้มีความรู้ความเข้าใจในจรรยาบรรณวิชาชีพ ให้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เหมาะสม เป็นกลาง และป้องกันการพูดที่ไม่เหมาะสมหรือใช้วิทยุไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

1.4 ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมพิจารณา กำกับ ดูแลการจัดรายการวิทยุ ในทุกพื้นที่ ในรูปแบบคณะกรรมการภาคประชาชน เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ

1.5 ควรส่งเสริม สนับสนุนให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดรายการวิทยุหรือนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางรายการต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุ และปัจจัยที่ส่งผล ต่อการรับฟังรายการวิทยุ ของผู้ฟังในพื้นที่อำเภอหรือจังหวัดหรือภูมิภาคอื่น ว่าเป็นอย่างไร มีความแตกต่างกันหรือไม่ เพราะอะไร หรือวิจัยข้อมูลการดำเนินงานของสถานีวิทยุทั้งของรัฐและเอกชน ที่ได้รับความนิยมจากผู้ฟังเป็นจำนวนมาก เปรียบเทียบกับสถานีวิทยุอื่น ๆ หรือสถานีวิทยุที่ไม่ได้ ได้รับความนิยมจากประชาชน ว่ามีปัจจัยใดบ้าง เพราะอะไร หรือควรมีการวิจัยว่าทำไมถึงไม่รับฟัง วิทยุ เพราะอะไร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY